

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό 2022 (Δ')
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ Ο ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ (Θέμα: «Η κληρονομιά του Αριστοτέλη: Νεοαριστοτελική σύγχρονη φιλοσοφία») (ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΕΠΙΚΟΥΡΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΕΛΕΝΗ ΛΕΟΝΤΣΙΝΗ)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, σεμινάρια (με προσκεκλημένους ομιλητές), ερμηνευτική κειμένων, ανάλυση φιλοσοφικών επιχειρημάτων	3	8	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Εξειδικευμένης επιστημονικής περιοχής μεταπτυχιακού επιπέδου, ανάπτυξης δεξιοτήτων και κριτικής σκέψης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=2956		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα αποτελεί μάθημα ειδίκευσης μεταπτυχιακού επιπέδου που εντάσσεται στον κλάδο της ελληνικής φιλοσοφίας και της πρόληψής της από τον ευρωπαϊκό πολιτισμό. Στόχος του μαθήματος είναι να καταδείξει πώς η φιλοσοφική προσέγγιση μπορεί να χρησιμοποιηθεί στη συζήτηση και την κατανόηση επίμαχων φιλοσοφικών θεωριών και ειδικότερα αυτών που αναφέρονται στην πρόληψη των ιδεών του ελληνικού πολιτισμού από τη μεσαιωνική, νεότερη και σύγχρονη ευρωπαϊκή σκέψη. Ειδικότερα, θα εξεταστούν οι πολλαπλές πτυχές της πολιτικής φιλοσοφίας του Αριστοτέλη και της αριστοτελικής φιλοσοφίας εν γένει, καθώς και η επικαιρότητά της σήμερα, 2405 χρόνια μετά τη γέννησή του, καθώς βιώνεται μία αξιοσημείωτη αναβίωση της αριστοτελικής φιλοσοφίας σε πολλούς κλάδους της φιλοσοφίας, αλλά και γενικότερα της μελέτης της φιλοσοφίας του

Αριστοτέλη εν γένει. Αποτελεί κοινός τόπος πως τα κείμενα του Αριστοτέλη έχουν αποτελέσει την «κυρίαρχη» ερμηνεία του φιλοσοφείν από τους Μέσους Χρόνους μέχρι την Αναγέννηση, αλλά και μετά.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος η φοιτήτρια και ο φοιτητής θα είναι σε θέση να εξηγήσει, με τη χρήση αναλυτικών δεξιοτήτων, κριτικής σκέψης και φιλοσοφικού επιχειρήματος, τα ακόλουθα:

- Να κατανοήσει επίδραση του Αριστοτέλη στη μεσαιωνική, νεότερη και σύγχρονη φιλοσοφία και για ποιους λόγους η αριστοτελική θεωρία εσφαλμένα συνδέεται μόνο με «συντηρητικές» απόψεις και τη συντηρητική θεωρία εν γένει.
- Να κατανοήσει ειδικότερα την επίδραση του Αριστοτέλη στον Νεοελληνικό Στοχασμό και στον Νεοελληνικό Διαφωτισμό.
- Να κατανοήσει την επικαιρότητα της αριστοτελικής φιλοσοφίας για την σύγχρονη ηθική, πολιτική, γνωσιολογική και λογική θεωρία.
- Να κατανοήσει την αριστοτελική φιλοσοφία και την οικειοποίησή της από σύγχρονους νεοαριστοτελικούς.
- Να εμβαθύνει σε αρχαίες, νεότερες και σύγχρονες φιλοσοφικές θεωρίες (αρεταϊκή ηθική θεωρία, αρεταϊκή πολιτική θεωρία, αρεταϊκή γνωσιοθεωρία, αριστοτελική επιστήμη, αριστοτελική πολιτική φιλοσοφία, κλασικός φιλελευθερισμός, μαρξισμός, εξισωτικός φιλελευθερισμός, κοινοτισμός, πολιτικός φιλελευθερισμός, ελευθερισμός, νεοφιλελευθερισμός και αστικός ρεπουμπλικανισμός).

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη Εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η επίδραση του Αριστοτέλη στη μεσαιωνική, νεότερη και σύγχρονη φιλοσοφία. Η επίδραση του Αριστοτέλη στον Νεοελληνικό Στοχασμό και στον Νεοελληνικό Διαφωτισμό. Η επικαιρότητα της αριστοτελικής φιλοσοφίας για την σύγχρονη ηθική, πολιτική, γνωσιολογική και λογική θεωρία. Η αριστοτελική φιλοσοφία και την οικειοποίησή της από σύγχρονους νεοαριστοτελικούς. Αρχαίες, νεότερες και σύγχρονες αριστοτελικές φιλοσοφικές θεωρίες (αρεταϊκή ηθική θεωρία, αρεταϊκή πολιτική θεωρία, αρεταϊκή οικονομική θεωρία, αρεταϊκή γνωσιοθεωρία και επιστημολογία).

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.

Πρόσωπο με πρόσωπο ή/και Εξ αποστάσεως εκπαίδευση (με χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας MS TEAMS ή άλλης διαδικτυακής πλατφόρμας).

<p align="center">ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</p> <p align="center"><i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές.</p>											
<p align="center">ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p> <p><i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i></p> <p><i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th align="center">Δραστηριότητα</th> <th align="center">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις & Σεμινάρια</td> <td align="center">50</td> </tr> <tr> <td>Συγγραφή εργασίας/φιλοσοφικού δοκιμίου</td> <td align="center">40</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής Μελέτη</td> <td align="center">35</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</td> <td align="center">125</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις & Σεμινάρια	50	Συγγραφή εργασίας/φιλοσοφικού δοκιμίου	40	Αυτοτελής Μελέτη	35	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	125	
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου											
Διαλέξεις & Σεμινάρια	50											
Συγγραφή εργασίας/φιλοσοφικού δοκιμίου	40											
Αυτοτελής Μελέτη	35											
Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	125											
<p align="center">ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p><i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>I. Γραπτή εργασία (80%)</p> <p>II. Δημόσια παρουσίαση (προαιρετική)</p> <p>III. Κριτήρια αξιολόγησης:</p> <p>Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών θα γίνει από την ενεργό τους συμμετοχή στα μαθήματα, που θα γίνουν στο πλαίσιο του μαθήματος, και κυρίως με την εκπόνηση γραπτής εργασίας (φιλοσοφικού δοκιμίου) στην οποία σημασία έχει η χρήση αναλυτικών δεξιοτήτων, κριτικής σκέψης και φιλοσοφικού επιχειρήματος. Θα υπάρχει δυνατότητα προφορικής εξέτασης για φοιτητές/τριες με ειδικές δεξιότητες.</p>											

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (ενδεικτική)

- Συλλογικός Τόμος, *Η έννοια της ελευθερίας στον νεοελληνικό στοχασμό*, Ημίτομος πρώτος, Κέντρον Ερεύνης Ελληνικής Φιλοσοφίας, Ακαδημία Αθηνών, Αθήνα 1996.
- Συλλογικός Τόμος, *Η έννοια της ελευθερίας στον νεοελληνικό στοχασμό*, Ημίτομος δεύτερος, Κέντρον Ερεύνης Ελληνικής Φιλοσοφίας, Ακαδημία Αθηνών, Αθήνα 1997.
- B. Anelli, 'Benjamin Constant et la guerre pour l'indépendance de la Grèce : deux lettres inédites (1824 et 1825)', *Annales Benjamin Constant*, 20 (1997), σσ. 153-161.
- Ρ. Αργυροπούλου, *Η φιλοσοφική σκέψη στην Ελλάδα από το 1828 ως το 1922*, ανθολογία κειμένων με εισαγωγή και σχόλια, *Ευρωπαϊκές επιδράσεις και προσπάθειες για μια εθνική φιλοσοφία*, τόμ. Α', Γνώση, Αθήνα 1995.
- Ρ. Αργυροπούλου, *Νεοελληνικός ηθικός και πολιτικός στοχασμός*, εκδ. Βάνια, Θεσσαλονίκη 2003.
- Ρ. Αργυροπούλου, «La Mothe Le Vayer: η αρετή των αρχαίων», *Φιλοσοφία*, 35 (2005), σσ. 216-224.
- Ρ. Αργυροπούλου, «Γεώργιος Κοζάκης-Τυπάλδος: Η πολιτική ελευθερία και οι προϋποθέσεις του φιλελευθερισμού», στο Γ. Βλάχος κ.ά., *Η έννοια της ελευθερίας στον νεοελληνικό στοχασμό*, ημτ. Α', πρόλ. Ε. Μουτσόπουλος, Ακαδημία Αθηνών, Αθήνα 1996,

σ. 251-277.

- P. Αργυροπούλου, «Ο Γεώργιος Κοζάκης-Τυπάλδος ανάμεσα στο Διαφωτισμό και στο Ρομαντισμό», στο *Νεοελληνικός ηθικός και πολιτικός στοχασμός. Από τον Διαφωτισμό στον Ρομαντισμό*, Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2003, σσ. 197-209
- Bielskis, A., Leontsiní, E. & Knight, K. (eds), *Virtue Ethics and Contemporary Aristotelianism: Modernity, Conflict and Politics*, 1st edition, Hardback, Bloomsbury, London 2020.
- Ρήγα Βελεστινλή. *Άπαντα τα σωζόμενα*, τόμ 2^{ος}: εισαγ.-επιμ.-σχόλια Κ.Θ. Πέτσιος,, Βουλή των Ελλήνων, Αθήνα 2002.
- Ρήγα Βελεστινλή. *Άπαντα τα σωζόμενα*, τόμ. 5^{ος} (Π. Κιτρομηλίδης (επιμ. εισαγ. σχόλια), Βουλή των Ελλήνων, Αθήνα 2000.
- Isaiah Berlin, «Δύο έννοιες της ελευθερίας», στο *Τέσσερα δοκίμια περί ελευθερίας*, μτφρ. Γ. Παπαδημητρίου, εκδ. Scripta, σσ. 254-332.
- Α. Γλυκοφρύδη-Λεοντσίνη, *Νεοελληνική αισθητική και ευρωπαϊκός Διαφωτισμός*, Αθήνα (1989, 3^η έκδ. 1998. Νέα έκδοση 2008).
- Α. Γλυκοφρύδη-Λεοντσίνη, *Νεοελληνική φιλοσοφία. Πρόσωπα και θέματα*, εκδ. Αφοι Τολίδη, Αθήνα 1993.
- Α. Γλυκοφρύδη-Λεοντσίνη, *Νεοελληνική Φιλοσοφία. Θέματα Πολιτικής και Ηθικής*, εκδ. Παν/μίου Αθηνών, Αθήνα 2001.
- François de Callière (εκδ.), *Histoire poetique de la guerre nouvellement declare entre les anciens et les modernes*, Paris 1687.
- B. Constant, «Η ελευθερία των αρχαίων εν συγκρίσει προς εκείνην των νεοτέρων», στο B. Constant *Περί ελευθερίας και ελευθεριών*, εισαγ. Π. Κιτρομηλίδης, προλ.-επιμ. Φ. Παιονίδης, μτφρ. Ε. Κόλλια, Τ. Δαρβέρης, εκδ. Ζήτρος, Θεσσαλονίκη 2000, σσ. 33-63.
- B. Constant, *Appel aux nations chrétiennes en faveur des Grecs*, rédigé par Benjamin Constant, et adopté par le Comité des Grecs de la Société de la Morale Chrétienne, Treuttel et Wurtz, Paris 1825.
- G. H. Dodge, *Benjamin Constant's Philosophy of Liberalism*, The University of North Carolina Press, Chapel Hill 1980.
- D. Evrigenis, 'Enlightenment, Emancipation, and National Identity: Korais and the Ancients', στο P. Kitromilides (ed.), *Adamantios Korais and the European Enlightenment*, Voltaire Foundation, University of Oxford, SVEC, Oxford 2010, σσ. 91-108.
- M. Fumaroli, *La querelle des Anciens et des Modernes XVIe-XVIIe siècles*, Glallimard-Folio, Paris 2001.
- S. Goldhill, *Ποιος χρειάζεται τους Έλληνες; Ποιος χρειάζεται τα ελληνικά;*, μετάφρ. Γ. Κουσούνελος, εκδ. Ενάλιος, Αθήνα 2003.
- G. P. Henderson, *Η αναβίωση του ελληνικού στοχασμού (1620-1830)*, μετάφρ. Φ. Κ. Βώρου, Αθήνα 1994.
- S. Holmes, *Benjamin Constant and the Making of Modern Liberalism*, Yale University Press, New Haven and London 1984.
- D. Hume (1777), 'Of the Populousness of Ancient Nations', στα δοκίμιά του *Essays, Moral, Political and Literary*, Oxford University Press, Eugene F. Miller (εκδ.), with an apparatus of variant readings from the 1889 edition by T.H. Green and T.H. Grose, Liberty Classics,

Indianapolis, 2η έκδ., 1987, σσ. 377-463.

- J. S. Mill, *Περί ελευθερίας*, μτφρ. Ν. Μπαλλής, εκδ. Επίκουρος, Αθήνα 1983, σσ. 19-99.
- R. Mulgan, 'Liberty in Ancient Greece', στο Z. Pelczynski & J. Gray (εκδ.), *Conceptions of Liberty in Political Philosophy*, The Athlone Press, London 1984, σσ. 7-26.
- Π. Κιτρομηλίδης, «Η συμβολή της ευρωπαϊκής πολιτικής σκέψης στη δημιουργία του ελληνικού φιλελευθερισμού. Η δεύτερη Εθνοσυνέλευση του 1862-1864 και η απήχηση των ιδεών του Τζων Στιούαρτ Μιλλ στην Ελλάδα», στο Αραμπατζής, Ε. κ.ά., *Ο φιλελευθερισμός στην Ελλάδα. Φιλελεύθερη θεωρία και πρακτική στην πολιτική και στην κοινωνία της Ελλάδος*, Βιβλιοπωλείον της «Εστίας», Αθήνα 1991, σσ. 49-78.
- P. Kitromilides, *Enlightenment and Revolution. The Making of Modern Greece*, Harvard University Press, Harvard 2013.
- W. Kymlicka, *Η πολιτική φιλοσοφία της εποχής μας*, μτφρ. Γρηγόρης Μολύβας, εκδ. Πόλις, Αθήνα 2005.
- J. M. Levine, *Humanism and History: Origins of Modern English Historiography*, Cornell University Press, Ithaca 1987.
- J. M. Levine, *The Battle of the Books: History and Literature in the Augustan Age*, Ithaca, New York 1991.
- J. M. Levine, *Between the Ancients and the Moderns: Baroque Culture in Restoration England*, Yale University Press, New Haven 1999.
- Γκόλφω Μαγγίνη & Ελένη Λεοντσίνη, *Κράτη και πολίτες: κοινότητα, ταυτότητα, διαφορετικότητα*, εκδ. Σμίλη, Αθήνα 2016.
- Α. Μάνεσης, *Η φιλελεύθερη και δημοκρατική ιδεολογία της Επανάστασης του 1821*, Αθήνα 1987.
- M. Melzer, J. Weinberger and M. R. Zinman (εκδ.), *History and the Idea of Progress*, Cornell University Press, Ithaca & London 1995.
- Π. Νούτσος (επιμ.), *Η σοσιαλιστική σκέψη στην Ελλάδα από το 1875 έως το 1974*, τόμ. Α: *Οι σοσιαλιστές διανοούμενοι και η πολιτική λειτουργία της πρώιμης κοινωνικής κριτικής (1875-1907)*, Γνώση, Αθήνα 1990.
- J. Lachs, 'Mill and Constant: A Neglected Connection in the History of the Idea of Liberty', *History of Philosophy Quarterly*, 9, 1 (1992), σσ. 87-96.
- Ε. Λεοντσίνη, «Η φιλελεύθερη-κοινοτιστική διαμάχη στη σύγχρονη αναλυτική πολιτική φιλοσοφία», *Ελληνική Φιλοσοφική Επιθεώρηση*, 22, 64 (2005), σσ. 23-34.
- Ε. Λεοντσίνη, «Έννοιες της ελευθερίας: αρχαίος και νέος πολιτισμός στο φιλοσοφικό έργο του Πέτρου Βράλια-Αρμένη», στο *Πρακτικά Η' Διεθνούς Πανιονίου Συνεδρίου* (Κύθηρα, 21-25 Μαΐου 2006), τόμ. IV. Β: *Επτανησιακός Πολιτισμός (Μέρος Α')*, εκδ. Εταιρεία Κυθηραϊκών Μελετών, Κύθηρα 2009, σσ. 481-507.
- Ε. Λεοντσίνη, «Μορφές φιλίας στα *Στοιχεία Ηθικής* του Βενιαμίν Λέσβιου: Αρχαίες, νεότερες και σύγχρονες προσεγγίσεις», στο *Αγία Σιών. Επιστημονική Επετηρίς Ιεράς Μητροπόλεως Μυτιλήνης, Ερεσού και Πλωμαρίου*, 4 (2009) [2013] [*Πρακτικά Πανελληνίου Επιστημονικού Συνεδρίου με θέμα «Νεοελληνικός Διαφωτισμός. Η περίπτωση του Βενιαμίν Λέσβιου»* (Πλωμάρι Λέσβου, 19-20 Ιουνίου 2009), Τομέας Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και Λέσχη Πλωμαρίου «Βενιαμίν ο Λέσβιος»], σσ. 146-158.
- Ε. Λεοντσίνη, «Η θεμελίωση της πολιτικής κοινωνίας: από τον Αριστοτέλη στον Hobbes και

τον Locke», *Φιλοσοφία*, 43, II (2013), σσ. 74-109.

- Ε. Λεοντσίνη, «Έννοιες της ελευθερίας στο έργο του Ρήγα: αρχαία παράδοση, νέος πολιτισμός και κοινωνική ισότητα», *Υπέρεια*, 6 (2014), σσ. 861-881.
- Ε. Λεοντσίνη, «Δημοκρατία και ελευθερία κατά τον Γεώργιο Κοζάκη-Τυπάλδο: Επιδράσεις και Πρωτοτυπία», *Κερκυραϊκά Χρονικά*, Β, τόμ. ΙΑ' (Πρακτικά Ι' Πανιόνιου Συνεδρίου, Κέρκυρα, 30 Απριλίου-4 Μαΐου 2014), Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών, Κέρκυρα 2017, σσ. 115-131.
- Ε. Λεοντσίνη, «Έννοιες της ελευθερίας: αρχαίος και νέος πολιτισμός στο πολιτικό και κοινωνικό έργο του Κυθήριου λόγιου Θεόδωρου Στάθη-Μπιρμπιλίου (μέσα 18ου αι.-1819)», στο Ηλίας Τουμασάτος (επιμ.) & Γεώργιος Μοσχόπουλος (επιμ.), *Πρακτικά των Εργασιών του ΙΑ' Διεθνούς Πανιόνιου Συνεδρίου* (Κεφαλονιά, 21-25 Μαΐου 2018), τόμ. ΙV: Φιλολογία, Φιλοσοφία, Γλωσσολογία, Λαογραφία, Εταιρεία Κεφαλληνιακών Ιστορικών Ερευνών, Αργοστόλι 2019, σσ. 879-889.
- Ε. Λεοντσίνη, «Η φιλία ως κοινωνικό και πολιτικό αγαθό: ή γάρ τοῦ συζῆν προαίρεσις φιλία», στο Γκόλφω Μαγγίνη & Ελένη Λεοντσίνη (επιμ.), *Κράτη και πολίτες: κοινότητα, ταυτότητα, διαφορετικότητα*, Σμίλη, Αθήνα 2016, σσ. 129-166.
- Ε. Λεοντσίνη, «Τὸ κοινῆ συμφέρον: δημοκρατία, φιλία και ομόνοια στην αριστοτελική και στη σύγχρονη ριζοσπαστική νεοαριστοτελική πολιτική φιλοσοφία», στο Γκόλφω Μαγγίνη & Ελένη Λεοντσίνη (επιμ.), *Κράτη και πολίτες: κοινότητα, ταυτότητα, διαφορετικότητα*, Σμίλη, Αθήνα 2016, σσ. 205-239.
- Ε. Λεοντσίνη, «Η έννοια του κοινού συμφέροντος στην αριστοτελική πολιτική φιλοσοφία», στο *ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ: Παιδεία, Πολιτισμός, Πολιτική*, Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών και Ιστορική, Θεσσαλονίκη 2018, σσ. 107-116.
- Ε. Λεοντσίνη, «Κοινωνισμός και φιλελευθερισμός στο έργο του Πέτρου Βράιλα Αρμένη: μία μορφή ήπιου πατριωτισμού», *Κεφαλληνιακά Χρονικά*, 19 (2019), σσ. 289-302.
- Ε. Leontsini, *The Appropriation of Aristotle in the Liberal-Communitarian Debate*, with a foreword by Richard Stalley, National and Kapodistrian University of Athens, S. Saripolos Library, Athens 2007.
- Ε. Leontsini, 'The Motive of Society: Aristotle on Civic Friendship, Justice, and Concord', *Res Publica*, 19, 1 (2013), σσ. 21-35.
- Ε. Leontsini, 'Justice and Moderation in the State: Aristotle and Beyond', στο Guttorm Fløistad (ed.), *Philosophy of Justice*, Springer, Dordrecht-Heidelberg-New York-London, 2015, σσ. 27-42.
- Leontsini, E., 'Aristotle on a Meaningful Life', *Studia Philosophica Wratislaviensia*, XIV, 1 (2019), σσ. 191-199.
- F. Rosen, *Bentham, Byron, and Greece: Constitutionalism, Nationalism, and Early Liberal Political Thought*, Clarendon Press, Oxford 1992.
- F. Rosen, *Ο ελληνικός εθνικισμός και ο βρετανικός φιλελευθερισμός*, μτφρ. Μ. Χατζηϊωάννου, Ετήσια Διάλεξη «Κ. Θ. Δημαρά», 1997, Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, Αθήνα 1998.
- J. Schlobach, *Η ανακάλυψη των πολιτισμών στον 18ο αιώνα*, μετάφρ. Ρ. Πολυκανδριώτη, Ετήσια Διάλεξη «Κ. Θ. Δημαρά», 1996, Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, Αθήνα 1997.
- Q. Skinner, *Liberty before Liberalism*, Cambridge University Press, Cambridge 1998 [Skinner,

Q., *Η ελευθερία προτιμότερη από τον φιλελευθερισμό*, εκδ. Καρδαμίτσα, Αθήνα 2002].

- M. Thom, 'The Ancient City and the Medieval Commune: Liberty in the light of the French Revolution', στο P. M. Kitromilides (εκδ.), *From Republican Polity to National Community. Reconsiderations of Enlightenment Political Thought*, Voltaire Foundation, Oxford 2003, σσ. 191-228.
- Κ. Θ. Πέτσιος, *Η περί φύσεως συζήτηση στη νεοελληνική σκέψη. Όψεις της φιλοσοφικής διερεύνησης από τον 15^ο ως τον 19^ο αιώνα*, Ιωάννινα 2002.
- Κ. Θ. Πέτσιος, «Η Νεοελληνική φιλοσοφία από τα μέσα του 15^{ου} αιώνα μέχρι το 1821», στο *Ιστορία των Ελλήνων*, τόμ. 8, εκδ. Δομή, Αθήνα.
- R. Porter, 'Ancients and Moderns', στο J. W. Yolton (εκδ.), *The Blackwell Companion to the Enlightenment*, Blackwell, Oxford 1995.
- D. Rowland, *The Culture of the High Renaissance: Ancients and Moderns in Sixteenth-century Rome*, Cambridge University Press, Cambridge 2001.
- J. M. Arouet Voltaire, 'Les Anciens et les modernes, ou la toilette de Madame de Pompadour', στο J. van den Heuval (ed.), *Mélanges*, Pléiade, Paris 1961.